משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף למחוננים ולמצטיינים

הודעה להורים בדבר עריכת מבחני קבלה לתכניות לתלמידים[1] מחוננים ומצטיינים

על פי הנחיות משרד החינוך, מחובת בית-הספר לשלוח מכתב זה לכל ההורים
עד יום ג', ז' בכסלו התשפ"ז, 17.11.2026.

הורים יקרים,
האגף לתלמידים מחוננים ולמצטיינים במשרד החינוך מפעיל תכניות מיוחדות לטיפוח תלמידים מחוננים ומצטיינים בתחומי דעת שונים. בקרוב יחל תהליך הקבלה לתכניות הייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים לקראת שנת הלימודים הבאה (תשפ"ח).

לתשומת ליבכם, עדכוני מידע ומועדים בתהליך האיתור יתפרסמו בהתאם למצב הבטחוני.
נבקשכם לעקוב באופן קבוע אחר המידע וההנחיות בפורטל הורים.

הנכם מתבקשים לקרוא את המידע בעיון ולרשום בפניכם את המועדים. מומלץ לשמור את המכתב.

עמדת המשרד, הנתמכת באופן מבוסס ע"י נתונים ומחקרים, סקירת ספרות, עמדת מומחים בתחום, אגף החינוך היסודי ואגף שפ"י - הינה שאיתור התלמידים לתכניות הייחודיות אפקטיבי יותר כאשר הוא מבוצע בכיתה ג' ולא בכיתה ב' (מסיבות של בשלות רגשית, קוגניטיבית והתפתחותית).
לתשומת ליבכם, אין שינוי בהנחיות בנושא גיל האיתור בתשפ"ז. **ההחלטה באיזו כיתה תלמיד יבחן במבחן איתור לראשונה (כיתה ב' או כיתה ג' בחברה היהודית) הינה של ההורים**

1

למי מומלץ לגשת בכל זאת למבחנים בכיתה ב'?
לתלמידים בעלי יכולות גבוהות מאד (הרבה מעל הממוצע הכיתתי), היכול להצביע על פוטנציאל למחוננות והכולל מאפיינים כמו: ערנות גבוהה, סקרנות יוצאת דופן, טווח קשב רחב, מעורבות רבה במתרחש בסביבתם, יכולת מילולית גבוהה קריאה וכתיבה שוטפים כבר מגילאי גן חובה), מורכבות רגשית גבוהה, רגישות לסביבה, תובענות, יצירתיות וצמא לידע, רכישה עצמית של מיומנויות קריאה וכתיבה כבר בגילאי טרום ביה"ס וכדומה.
שימו לב לכך שהמחוננות מתאפיינת גם בפערים גדולים בין התפקודים השונים ביחס לאדם עצמו (תפקודים קוגניטיביים, ניהוליים, רגשיים חברתיים מוטוריים ועוד), העשויים לבוא לידי ביטוי בהתפתחות א-סינכרונית.

האוכלוסיות הנבחנות בתוך בתי הספר (מבחן שלב א') בשנה"ל תשפ"ז:
בחברה היהודית: תלמידי כיתות ב'. המלצת המשרד היא שרק תלמידים בעלי יכולות יוצאות דופן בשכבת גיל זו יגשו למבחן שלב א' ושלב ב' וכל האחרים יגשו למבחן בשנת הלימודים הבאה, בהיותם בכיתה ג' באמצעות הגשת בקשה מקוונת למבחן על ידי ההורים בפורטל הורים **בהתאם**

למידע המתפרסם בפורטל **מידי תחילת שנה.**
בחברה הערבית, בדואית, דרוזית וצרקסית: תלמידי כיתות ג' בלבד.

המבחנים יתנהלו בשני שלבים:

<u>מבחן שלב א'</u>: *כל* תלמידי השכבה יעברו מבחן ראשוני אשר יתקיים בבתי הספר **ביום ב', כ' בכסלו התשפ"ז, 30.11.2026 בשיעור הרביעי.** ככל שיחול שינוי בקיום היבחנות בשל הנחיות בטחון וכיוצ"ב, תשלחנה הנחיות בהתאם.
המבחן נועד לסייע לצוות בית הספר לבחור את התלמידים בעלי היכולת הגבוהה ביותר בכיתה (כ-15% מהתלמידים בכיתה ובשכבה), והוא בודק בעיקר את הבנת הנקרא של התלמידים ואת יכולתם המתמטית. בתום בדיקת המבחנים נודיע לכל הורה במכתב אם ילדו נכלל או לא נכלל ברשימת התלמידים המופנים למבחן שלב ב'.
הורים שיבקשו לערער על החלטת בית הספר יוכלו לפנות בבקשת ערעור על תוצאות מבחן שלב א' ובקשה למבחן שלב ב' באמצעות פנייה מקוונת בפורטל הורים **החל מיום ד', כ' בטבת התשפ"ז, 30.12.2026 (לא קודם לכן).** מועד אחרון להגשת בקשות למבחנים חוזרים מכל סוג הוא **יום א', כ"ג בשבט התשפ"ז, 31.1.2027.** אחר מועד זה ניתן יהיה להגיש בקשה למבחן בפורטל הורים בהתאם למדיניות האגף שתתפרסם בפורטל החל מחודש אוקטובר.

<u>מבחן שלב ב' (מבחן איתור)</u> מתוכנן להתקיים **בחודשים *מרץ-אפריל* 20207** בכפוף להנחיות משרד החינוך. אם יחולו שינויים בלוח הזמנים לביצוע המבחנים, יקבלו בתי הספר והורי התלמידים עדכון על כך בעוד מועד בפורטל הורים.
מבחן יערך באמצעות גוף בוחן במרכזי בחינה אזוריים מחוץ לבית הספר, בשעות אחר הצהרים במתכונת של מבחן פסיכומטרי אישי המתקיים בקבוצה. מבחן זה בודק את היכולת הקוגניטיבית הכללית של התלמידים. הוא שונה מהמבחן הראשון, קשה יותר, ודורש התמודדות אינטלקטואלית בלחץ זמן.

<u>ההזמנה למבחני שלב ב'</u>-תשלח להורי התלמידים המופנים לשלב ב' על ידי הגוף הבוחן, לפי פרטי ההתקשרות שדווחו על ידי בית הספר.
על סמך מבחני שלב ב' ייבחרו **לתכניות למחוננים** הנבחנים שהישגיהם במבחן שלב ב' הגיעו לאחוזון הארצי של כ־97 ומעלה מכלל אוכלוסיית התלמידים בשנתון הנבחן. זהו מספר קטן מאוד של תלמידים באופן יחסי לכלל שכבת הגיל. **לתוכניות לתלמידים מצטיינים** המתקיימות במספר קטן יותר של מרכזים ברחבי הארץ, מומלצים תלמידים השייכים גאוגרפית לאותו מרכז, ואשר הישגיהם היו בטווח אחוזון ארצי של עד 5% מתחת לרף שנקבע למחוננים באותו שנתון.

לאחר המבחנים, במהלך חודש יוני 2027, ישלח משרד החינוך לכל הורי הנבחנים את הודעות האגף על קבלה או על אי־ קבלה של ילדם לתוכניות. במידה ויחול עיכוב במועד התשובה תינתן הודעה על מועד התשובות הצפוי בפורטל הורים.

המבחנים לא נבנו כדי לאבחן את פרופיל הכישורים של התלמידים, אלא כדי לבחור את התלמידים בעלי הכושר הכללי הגבוה ביותר לתכניות ייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים. לפיכך המידע הלגיטימי היחיד שניתן להפיק מן המבחנים הוא האם התלמיד מתאים לתכניות הייחודיות של האגף על פי רף הקבלה שנקבע לתכנית או אם לאו. **בכל מקרה לא יימסרו להורים או לשום גורם אחר תוצאות או כל מידע נוסף על זה שנמסר במכתבים**.

אין צורך להתכונן למבחן האיתור לתוכניות ייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים למעט הכנה ותרגול מינימליים לסיטואציית המבחן עצמו ולפתרון דוגמאות ספורות מפרקי מבחן שלב א׳ ושלב ב׳ בפורטל הורים. לדעת אנשי המקצוע באגף, פסיכומטריקאים מומחים המלווים את תהליך האיתור, אנשי המערך המסייע, יועצים ופסיכולוגים, הכנה למבחן היא מיותרת לחלוטין ומכניסה את הילדים וההורים ללחץ מיותר, להוצאת כספים שלא לצורך ולעיוות בתהליך האיתור.

אישור השתתפות במבחנים:

נטילת חלק בהליך האיתור משמעה הסכמה מצד ההורים שההשתתפות במבחן שלב א׳ ומבחן שלב ב׳ היא זכות וכן שההורים יודעים **ומסכימים** כי נטילת חלק בהליך האיתור משמעה **הסכמה מצידם להעברת מידע על ילדם** מבית הספר לספק החיצוני מטעם משרד החינוך (הגוף הבוחן) לצורך המשך תהליך האיתור. בהמשך מועברות תוצאות מבחן שלב ב׳ מהגוף הבוחן לאגף לתלמידים מחוננים ולמצטיינים בלבד וכי ההורים מודעים לכך שהם לא יקבלו את הציון בבחינה מלבד תשובה האם ילדם מתאים לתכניות הייחודיות של האגף על פי רף הקבלה שנקבע לתכנית או אם לאו.

הורים **שאינם מעוניינים** כי ילדם ייבחן במבחן בשלב א׳ ובהעברת מידע בין הגופים, יודיעו על כך מראש ובכתב להנהלת בית הספר וילדם לא יבחן . אין הליך זה מונע מההורים לשלוח את ילדם למבחן האיתור בשנה הבאה, בכפוף להוראות ולהנחיות בפורטל הורים.

אין לשלוח לבחינה ילד חולה. במקרה שילד חולה במבחן שלב א׳ יש להודיע על כך לצוות בית הספר. במבחן שלב ב׳, יש לעקוב אחר הנחיות בפורטל הורים בדבר אופן שינוי מועד מבחן שלב ב׳ כאשר תלמיד אינו יכול להגיע למבחן שלב ב׳ מכל סיבה (כגון מחלה ואו נסיבות אחרות). השיבוץ למועד חלופי ייעשה על פי שיקול דעת הגוף הבוחן ולא תתאפשר בחירה של מיקום הבחינה ומועדה. יש לנהוג במקרים אלו לפי ההנחיות במכתב הזימון לבחינה. **חל מעקב ובקרה בנושא ביטולי מועדי בחינות שלב ב׳ בפניה לגוף הבוחן. שינוי מועד בחינה הינו בכפוף לאישור האגף.**

ילד/ה שהודלגו כיתה :

מבחן שלב א׳ יתקיים בבית הספר לתלמידים באוכלוסיות הנבחנות בלבד (בכיתה ב׳ במגזר דוברי עברית ובכיתה ג׳ במגזר דוברי ערבית). אם התלמיד ״הודלג כיתה״ השנה, סמוך למועד מבחן שלב א׳, ההמלצה היא שיגש למבחן שלב ב׳ (איתור) רק בשנה הבאה (תשפ״ח) באמצעות בקשה מקוונת למבחן בפורטל הורים כדי לצמצם במהלך השנה הנוכחית את הפער הטבעי הקיים בינו לבין התלמידים הלומדים בדרגת הכיתה שאליה הודלג.

תלמיד בחברה היהודית שהודלג לכיתה ג' השנה, לא יבחן במבחן שלב א' (המיועד לתלמידי כיתה ב') אלא ישירות במבחן שלב ב' (איתור) בכפוף להגשת בקשה מקוונת למבחן בפורטל הורים **על ידי ההורים במועד .**

תלמיד שהודלג כיתה, ייבחן **במבחן שלב ב'** המיועד לדרגת הכיתה שאליה הודלג והישגיו יושוו להישגיהם של תלמידים בדרגת הכיתה שאליה הודלג ולא להישגיהם של תלמידים בגילו הכרונולוגי.

הורים לתאומים צריכים לקחת בחשבון בשיקול אם לשלוח את ילדיהם למבחן שלב ב' את אפשרות שאחד מהם יעבור את סף הקבלה לתוכנית ההעשרה, ואילו אחיו לא יעבור את הרף ולא יתקבל לתוכנית. יש לשוחח על מבחני הקבלה עם ילדיכם ואפשרויות תוצאותיו טרם המבחן. לפי מדיניות האגף, מתקבלים למסגרות מחוננים ומצטיינים תלמידים שנבחנו במבחני הקבלה מטעם האגף בלבד והישגיהם במבחן עמדו ברף הקבלה שנקבע באותו שנתון.

אוכלוסיות מיוחדות

אם ילדכם נמנה על **אוכלוסיות ייחודיות** מאחת הקבוצות הבאות:

תלמיד עם צרכים מיוחדים (ובכלל זה תלמידים עם לקות למידה, הפרעת קשב וריכוז, הפרעת תקשורת, מוגבלות פיזית או מצב בריאותי מיוחד) הלומדים בכיתות הרגילות ובכיתות החינוך המיוחד כגון כיתת תקשורת, כיתת ל"ל כיתה רגשית- התנהגותית וכו'. בית הספר הונחה לנקוט בבחינת שלב א' על פי הנהוג בבית הספר בשיתוף וידוע ההורים. תלמידים עם צרכים מיוחדים ייבחנו במבחן שלב א' באותו מועד בהתאם לתנאי הלמידה, בהתאם לתנאי קיום מטלות לימודיות והיבחנות המקובלים בעבורם בבית הספר.

תלמידים עולים חדשים, תושבים חוזרים ותלמידים שלמדו באחת משתי השנים הקודמות למועד המבחן במסגרת שאינה דוברת עברית או ערבית וכן תלמידים מבתים דו לשוניים, יבחנו במבחן שלב א' באותו מועד. תלמידים שטרם רכשו מיומנויות שפה, יבחרו האם לקחת חלק בבחינת שלב א', לאחר התייעצות עם הצוות החינוכי. ההחלטה על הפניית תלמיד לשלב ב' תתקבל על סמך חוות הדעת של הצוות החינוכי.

מבחן שלב א' מתקיים בשפות העברית והערבית בלבד ללא שינוי או תרגום המבחן לשפות אחרות.

נא תשומת לבכם, כאשר ילדכם נמנה על אוכלוסיות ייחודיות ועונה על אחת ההגדרות הללו ומופנה למבחן שלב ב' (איתור) על ידי בית הספר או לא הופנה לשלב ב' על ידי בית הספר והנכם מעוניינים לערער על החלטת הצוות החינוכי וקיום במבחן שלב ב' מתאים לילדכם: באחריות הורים לילדים עם צרכים מיוחדים להגיש בקשה מקוונת **למבחן שלב ב' בתנאים מותאמים** בצירוף המסמכים הרלוונטיים.

באחריות הורים המעוניינים **במבחן שלב ב' בשפה מותאמת** לילדם (עברית לעולים, אנגלית - ורוסית) להגיש בקשה מקוונת בציון שפת הבחינה.

ניתן להגיש בקשה למבחן המתאים לילדכם **החל מיום ד', כ' בטבת התשפ"ז, 30.12.2026 (לא קודם לכן). מועד אחרון להגשת בקשה למבחן הוא יום א', כ"ג בשבט התשפ"ז, 31.1.2027.** נא עקבו אחר קבלת הזימון המתאים. ההגדרות הנוגעות לאוכלוסיות ייחודיות והנחיות על אופן הגשת הבקשה ניתן למצוא בפורטל הורים . אם אין לכם גישה לאינטרנט, תוכלו להיעזר בבית הספר.

מעקב הורים אחר קליטת דיווח ילדם למבחן שלב ב'

באחריות הורים לעקוב אחר קליטת דיווח ילדם על ידי בית ספר למבחן שלב ב'.

כאשר מתקבל מבית הספר מכתב המודיע על הפניית התלמיד למבחן שלב ב' (מבחן איתור), תשלח להורים הודעת מסרון המאשרת את קבלת דיווח בית הספר על ידי משרד החינוך. ככל שלא תתקבל הודעת מסרון, באחריות ההורים לבדוק שילדם דווח בצורה תקינה על ידי בית הספר באמצעות פנייה למוקד שירות ומידע ארצי לפניות הורים בטלפון 073-3983960 או 6552* (שלוחה 2 נתב 1) **החל מיום ד', כ' בטבת התשפ"ז, 30.12.2026 (ולא קודם לכן) ולא יאוחר מיום ה', ו' בשבת התשפ"ז, 14.1.2027.** ככל שפרטי ילדכם לא מופיע ברשימות במוקד, יש להגיש בקשה למבחן בפנייה מקוונת בפורטל הורים עד **יום א', כ"ג בשבט התשפ"ז, 31.1.2027. פניות לאחר מועד זה לא תטופלנה.**

באחריות הורים שהגישו בקשה למבחן שלב ב' (מכל סוג) בפורטל הורים לעקוב אחר קבלת תשובה מהאגף עד יום ד', כ"ו בשבט התשפ"ז, 3.2.2027. כאשר לא מתקבלת תשובה עד מועד זה, יש לפנות באמצעות מוקד שירות ומידע ארצי לפניות הורים בטלפון 073-3983960 או 6552* (שלוחה 2 נתב 1). **פניות לאחר מועד זה לא תטופלנה.** יש לעקוב אחר ההנחיות בפורטל הורים.

מעקב הורים אחר קבלת זימון לבחינה:

באחריות הורים שילדם דווח על ידי בית הספר לשלב ב' ובאחריות הורים שהגישו בקשה מקוונת למבחן (מכל סוג) בפורטל הורים ואושרה בקשתם למבחן על ידי האגף לעקוב אחר קבלת זימון לבחינה במהלך חודש פברואר עד יום ד', י' באדר א' התשפ"ז, 17.2.2027.

כאשר לא מתקבל זימון לבחינה עד מועד זה (או עד המועד האחרון המופיע בפורטל הורים) יש לבדוק באמצעות פנייה למוקד שירות ומידע ארצי לפניות הורים בטלפון 073-3983960 או 6552* (שלוחה 2 נתב 1). **פניות לאחר מועד זה לא תטופלנה.** יש לעקוב אחר ההנחיות בפורטל הורים.

מבחן שלב ב' חוזר

לפי מדיניות האגף, תלמיד יכול להיבחן במבחן הקבלה לתכניות ייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים (מבחן שלב ב-איתור) פעם אחת, **ופעם אחת נוספת במבחן חוזר** בכפוף להגשת ערעור ובקשה למבחן חוזר בפורטל הורים במועד- קרי, סה"כ ניתן להיבחן פעמיים בלבד בגיל בית ספר יסודי.

רישום למבחן שלב ב' מכל סוג (ערעור על תוצאות מבחן שלב א' ובקשה למבחן שלב ב' רגיל, מבחן בתנאים מותאמים, מבחן מותאם שפה, מבחן שלב ב' חוזר מכל סוג) והשתתפות במבחן שלב ב' בשלב החינוך היסודי אינה כרוכה בתשלום.

ניתן לפנות לסיוע בכל שאלה בנושא מבחני קבלה באמצעות מוקד שירות ומידע ארצי לפניות הורים בטלפון 073-3983960 או 6552* (שלוחה 2 נתב 1) או להגיש פנייה מקוונת בפורטל הורים.
המועד האחרון להגשת בקשה למבחן שלב ב' הוא **יום א', כ"ג בשבט התשפ"ז, 31.1.2027.**

לתשומת ליבכם, להלן ריכוז המועדים בתהליך האיתור בתשפ"ז
מכתב להורים מבית הספר בדבר מבחני הקבלה לתכניות ייחודיות למחוננים ולמצטיינים ועל מבחן שלב א' הצפוי בבית הספר- עד יום ג', ז' בכסלו התשפ"ז, 17.11.2026.
מבחן שלב א' בבית הספר- ביום ב', כ' בכסלו התשפ"ז, 30.11.2026 בשיעור הרביעי במערכת השעות.
שליחת מכתב תשובה להורים מבית הספר בדבר החלטת בית הספר להפנות או לא להפנות את ילדם למבחן שלב ב' (איתור) - החל מיום ג', י"ב בטבת התשפ"ז, 22.12.2026 (לא לפני) ולא יאוחר מיום ד', כ' בטבת התשפ"ז, 30.12.2026.
מעקב הורים אחר קליטת דיווח ילדם לשלב ב' בקבלת מכתב תשובה "מופנה לשלב ב' על ידי ביה"ס, החל מיום ד', כ' בטבת התשפ"ז, 30.12.2026 (לא קודם לכן) ולא יאוחר מיום ה', ו' בשבט התשפ"ז, 14.1.2027 בהתאם להנחיות במכתב זה ובפורטל הורים.
הגשת בקשה למבחן שלב ב' מכל סוג: תלמידים בכיתה ב' בחברה היהודית וכיתה ג' בחברה הערבית, בדואית, דרוזית וצרקסית: ערעור על תוצאות מבחן שלב א' ואו בקשה למבחן שלב ב' -מכל סוג: בקשה למבחן רגיל, בתנאים מותאמים, בקשה למבחן בשפה מותאמת באמצעות פנייה מקוונת בפורטל הורים **החל מיום ד', כ' בטבת התשפ"ז, 30.12.2026 (לא קודם לכן). מועד אחרון להגשת בקשות למבחנים מכל סוג הוא יום א', כ"ג בשבט התשפ"ז, 31.1.2027.**
מעקב הורים אחר קבלת תשובה לבקשה למבחן (מכל סוג) שהוגשה בפורטל הורים עד יום ד', כ"ו בשבט התשפ"ז, 3.2.2027
מעקב הורים אחר קבלת זימון למבחן שלב ב' לתלמיד שדווח על ידי בית הספר לשלב ב' או במקרה של בקשה מקוונת למבחן שלב ב' (מכל סוג) שאושרה על ידי האגף - במהלך חודש פברואר ועד יום ד', י' באדר א' התשפ"ז, 17.2.2027 (או עד המועד האחרון המופיע בפורטל הורים).
מבחני שלב ב'- מרץ-אפריל 2027
הודעות האגף להורים באמצעות הגוף הבוחן על קבלה או אי־קבלה לתכניות- יוני 2027

בברכה,

מנהל/ת בית הספר

הנכם/ן מתבקשים/ות לאשר שקיבלתם וקראתם מכתב הסבר זה

---------- ספח אישור קבלת המכתב ----------

למחנכ/ת שלום רב,

אישור השתתפות בתהליך

1. אני מאשר/ת שקיבלתי את ההודעה בדבר מבחני הקבלה לתכניות ייחודיות למחוננים ולמצטיינים ולקראת מבחני שלב א׳.

2. אני מאשר/ת לא מאשר/ת שבני/ביתי יבחן/תבחן במבחן שלב א׳

3. אני מאשר/ת לא מאשר/ת העברת המידע הבא:

העברת פרטים אישיים (שם+משפחה, תעודת זהות, כיתה, מוסד החינוך) על בני/ביתי וכן פרטי התקשרות שלנו (דוא״ל ונייד) מביה״ס לספק חיצוני (הגוף הבוחן מטעם משרד החינוך לצורך ביצוע הליך האיתור) וזאת לצורך המשך תהליך האיתור. שליחת פרטים אישיים (שם+משפחה, תעודת זהות, כיתה, מוסד החינוך, תוצאות מבחן שלב א׳ ושלב ב׳ והמלצות לתכניות מחוננים או מצטיינים) של בני/ביתי ופרטי התקשרות שלנו (דוא״ל ונייד) מהגוף הבוחן לאגף למחוננים ולמצטיינים או מי מטעמו וזאת לצורך השלמת הליך האיתור, בקרה ופיקוח.

4.תוצאות מבחני האיתור תועברנה להורים, לביה״ס ולאגף החינוך ברשות המקומית בה אנו גרים בלבד.

5.. קראנו את המלצת המשרד לכך שיש יתרון רב (קוגניטיבי, רגשי ובשלותי) להיבחנות הילדים בכיתה ג׳ ולא בכיתה ב׳

שם התלמיד/ה_____ **שם משפחה:**_____

כיתה : _____

שם ההורה _____ **חתימת ההורה:** _____

תאריך: _____

* במקרה של הורים גרושים / פרודים – נדרשת חתימת והסמכת שני ההורים.

שם ההורה _____ **חתימת ההורה:** _____

תאריך: _____

שם ההורה _____ **חתימת ההורה:** _____

תאריך: _____

*המכתב מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד אך מתייחס לתלמידים ולתלמידות כאחד.